

Aaron BRAXTON

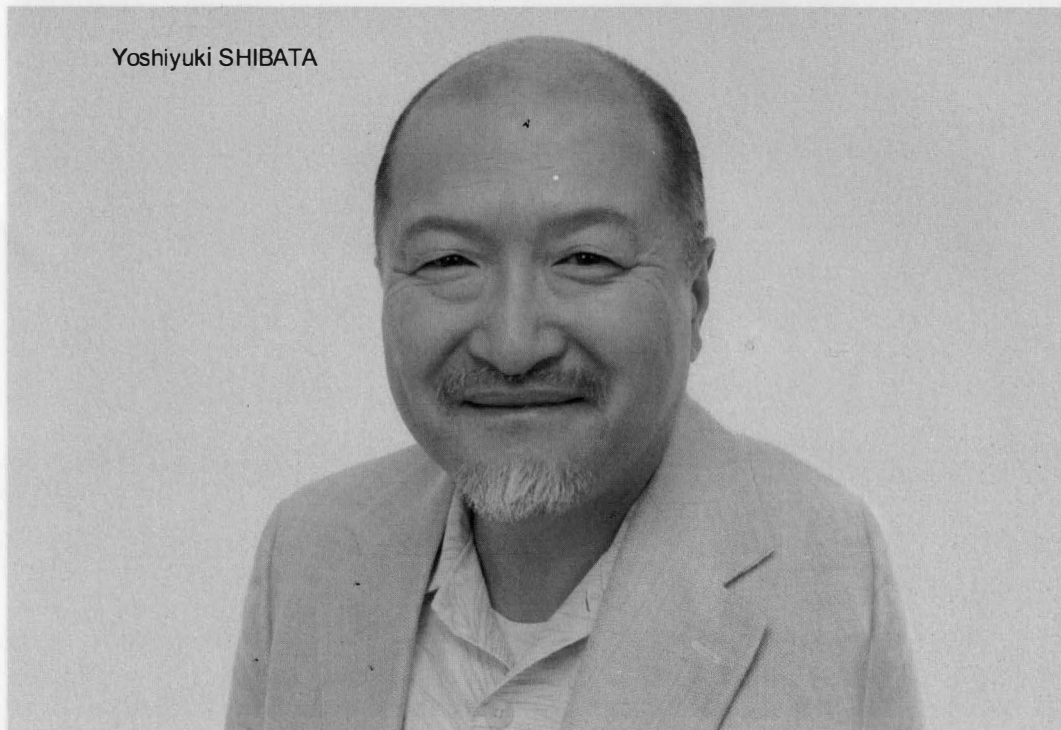
BACĂU

Ștefan OPREA

Gala STAR respiră adânc!

Într-un foarte scurt *Argument* care deschide caietul de sală al celei de-a cincea ediții a **Galei STAR** de la Bacău (16–20 aprilie 2010) sunt precizate scopul și rolul acestei manifestări teatrale: „Să marketeze individualități artistice, să scoată la rampă personalități actricești care își conjugă talentul și mijloacele prezentând recitaluri la fel de purtătoare de emoție, haz, dramatism, magie ca și producțiile cu 30 de personaje, cu pirotehnie și ample manevre tehnice; de multe ori poate mai pline de energie decât așa-zisele *spectacole grele*“. Este cu atât mai utilă o asemenea șansă oferită individualității actricești, cu cât spectacolul modern pare a o subordona ansamblului scenic, efectelor speciale, viziunilor plastice etc. Gala Star își propune să demonstreze că „se poate pune semnul *egal* între *spectacol* și *actor*“. Ea este, în același timp, o invitație și o provocare adresată tuturor actorilor – celor tineri îndeosebi – de a-și confrunta forțele cu publicul în condițiile speciale ale *one man show*-ului. De-a lungul celor cinci ediții, au avut curajul să răspundă acestei provocări numeroși actori români și străini care, prin demersurile lor scenice, au contribuit la definirea genului, la impunerea lui, cu statut propriu, în peisajul teatral general și la cultivarea gustului artistic al publicului. Se cuvine să-i amintim aici pe cei care (în patru ediții anterioare) au avut cea mai însemnată contribuție la afirmarea genului *one man show* și la impunerea *Galei Star* băcăoane printre festivalurile teatrale importante – sunt, desigur, cei care au obținut premiile galei: Zoltan Lovas, Ala Menșicov

Yoshiyuki SHIBATA

(Chișinău), Georges M'Boussi (Franța), Ilie Gheorghe, Adrian Văncică – ediția 2006; Richard Bovnovczki, Desislava Mincheva (Bulgaria), Yumiko Tsuji (Japonia) – ediția 2007; Andrei Socircă (Chișinău), Daniela Vrânceanu, Gabriela Popescu – ediția 2008; Ivan Vidosavljevic (Serbia), Elena-Iulia Colan, Mihaela Teleoacă – ediția 2009. Dimensiunea internațională a galei a oferit publicului băcăoan posibilitatea nu doar să cunoască ce se întâmplă în lume în această zonă a artei spectacolului, ci și să compare și astfel să aprecieze obiectiv demersurile artiștilor noștri.

Dincolo de aspectul competitiv al galei s-au aflat în prețuirea publicului recitalurile extraordinare susținute de remarcabile personalități actoricești, care au sporit ținuta artistică a tuturor edițiilor manifestării și au oferit modele atât spectatorilor, cât și concurenților tineri. Au fost prezenți la Bacău cu recitaluri extraordinare: Marcel Iureș, Maia Morgenstern, Ilie Gheorghe, Victoria Cociăș, Radu Gheorghe, Răzvan Vasilescu, Florin Piersic, Horațiu Mălăele, Virgil Ogășanu, Dorina Lazăr, George Mihăiță, Ion Caramitru, Tamara Buciuceanu, Coca Bloos, Mihai Mălaimare, Răzvan Mazilu, Irina Movilă, Ada Milea, Nicu Alifantis și alții. Dacă la aceste nume mai adăugăm câteva, din care au fost alcătuite juriile celor patru ediții anterioare: Sanda Manu, Ștefan Iordache, Dan Pița, Mircea Diaconu, Alexandru Tocilescu, Mircea Daneliuc, Florica Ichim, Mircea Morariu, Andreea Dumitru, Ludmila Patlanjoglu, Ann Tracy (SUA), Emil Boroghină, precum și ale unor critici, teatrologi și istorici ai teatrului, vom înțelege mai exact mândria și responsabilitatea cu care Teatrul „Bacovia” și forurile locale pregătesc an de an această gală, în zilele căreia Bacăul devine unul dintre centrele teatrale importate ale țării.

Revenind la ediția din acest an, primul lucru care trebuie spus este acela că, în ciuda dificultăților provocate de criza economică, Gala, chiar dacă mai restrânsă ca de obicei, și-a păstrat ținuta artistică și exigențele. Din cele 32 de oferte de participare pe care le-a avut, juriul de selecție (Gabriel Duțu, directorul executiv al Galei Star, și

Radu BOTAR

teatrologii Carmen Stanciu și Dan-Marius Zarafescu) a ales zece concurenți, majoritatea buni și foarte buni. Am apreciat mai întâi faptul că unii dintre ei au recurs la texte valoroase: *Bufonul regelui*, după Shakespeare/Eftimiu (Radu Botar), *Malloy* de Samuel Beckett (Ștefan Marin Roman), *Ispiririle Sfântului Anton*, după Gustave Flaubert (Eliza Țuțurman), *281* după Paul Goma și Radu Gyr (Radu Lărgeanu), *Lumina întunericului* (Dan Mirea), *Oscar și Buni Roz* de Oscar Emmanuel Schmitt (Diana-Grațîela Fufezan), *Crapul* de Shoichi Ozawa (Yoshiyuki Shibata, Japonia). Cu un text propriu, *Did you do your homework?*, a participat actorul-dramaturg american Aaron Braxton, iar cu texte mai comune – Ciprian Mistreanu (*Viețașii*, „lectură” monotonă și cam plicticoasă după romanul *Viețașii de pe Rahova* de Eugen Istodor), și Georgiana-Elena Popan (*Nebună după tine* de Emmanuel Adelly, o poveste prea obișnuită despre dragoste, trădare, amăgire de sine etc.). Personal, am apreciat mai ales textul *Oscar și Buni Roz*, povestea, plină de lirism și duioșie, de gravitate și umor, a unui copil bolnav incurabil care – printr-un miracol de care adevărata umanitate e întotdeauna capabilă – parcurge, în ultimele douăsprezece zile ale existenței sale, vârstele și experiențele virtuale ale unei vieți normale de ins longeviv. Păcat doar că interpreta, Diana-Grațîela Fufezan – altfel sinceră și agreabilă – a ales un ritm atât de alert (mai ales în rostire) încât multe efecte, multe nuanțe poetice și emoții pe care textul le conținea nu au avut răgazul necesar pentru a ajunge întregi la spectator. O valoare simbolică deosebită a avut și textul *Crapul* al concurentului japonez Yoshiyuki Shibata. Un pescar bătrân spune povestea așteptărilor și întâlnirilor sale cu *crapul cel mare*, la care visează orice pescar. Este povestea simbolică a atingerii și împlinirii idealului, pe care o poate spune, în termeni feluriți, fiecare om. Scriitorul japonez o spune excelent, ca pe o fundamentală experiență de viață de la tinerețe până la bătrânețe. În povestea lui, „crapul” îmbătrânește odată cu pescarul, iar după moartea acestuia rămâne să înoate în apele râului pentru a se oferi drept ideal altui pescar, tânăr. Ca toți actorii japonezi, și Yoshiyuki Shibata a

Georgina POPAN

impresionat prin precizia milimetrică a mișcării, a gestului, a relației cu obiectele, prin expresivitate corporală și mimică, toate la un loc conferind demersului său scenic o impresionantă claritate și putere de comunicare.

Americanul Aaron Braxton parcă a știut că în România fac mare vâlvă problemele învățământului: o lege care nu ajunge la niciun capăt, greve, profesori trași de urechi de toată lumea, părinți care se amestecă mai mult decât se cuvine în programe și principii didactice, elevi care vor câte o programă școlară după gustul fiecăruia (!) etc. etc. Câte ceva din toate acestea, dar, bineînțeles, cu specific american, a presărat în textul său **Aaron Braxton**. El privește realitatea școlii americane cu spirit critic, dar și cu umor, necăjindu-se, dar și făcând haz de birocrăția și de situațiile tragicomice ale procesului de învățământ. Foarte degajat în mișcări, simpatic și comunicativ, Braxton a obținut Marele Premiu și Trofeul Galei Star.

Ceilalți „aleși” ai juriului au fost: **Georgiana Elena Popan** (cel mai bun *one woman show*), **Yoshiyuki Shibata** și **Radu Botar** (cel mai bun *one man show, ex aequo*). Radu Botar a obținut și premiul „Ștefan Iordache” acordat de un juriu al tinerilor spectatori.

Juriul principal al Galei Star: Mircea Diaconu, Coca Bloos, Octavian Saiu.

În programul „de noapte” (după orele 21.30) greutatea au dat-o două *recitaluri extraordinare* susținute de Ion Caramitru (însoțit de clarinetul bine temperat al lui Aurelian-Vlad Popa) – remarcabil moment eminescian intitulat *Trecut-au anii* și, respectiv, de Alexandru Repan care ne-a oferit o rafinată „lectură” din *Craii de Curtea-Veche* de Mateiu I. Caragiale. Celelalte două recitaluri incluse în același program, adică *Exercițiile de sinceritate* ale lui Ion Gyuri Pascu (modest text alcătuit din glume autobiografice și bancuri-pretexte pentru cântece acceptabile) și, respectiv, *Rendez-vous-ul* Rodicăi Popescu-Bitănescu (cu mușatisme și alte „isme” ieftioare), n-au îndeplinit decât condiția de a fi populare.

Un spectacol invitat, *Variațiuni enigmatice*, de la Teatrul „Nottara” (cu Alexandru Repan și Mircea Diaconu), a avut și la Bacău, succesul de care se bucură nu de puțin timp.